C/2026/3735

2026 7 13

Registravimo paraiškos paskelbimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1143 15 straipsnio 4 dalį

(C/2026/3735)

Per tris mėnesius nuo šios paraiškos paskelbimo dienos valstybės narės ar trečiosios valstybės institucijos arba teisėtą interesą turintis ir trečiojoje valstybėje įsisteigęs ar gyvenantis fizinis ar juridinis asmuo Komisijai gali pateikti prieštaravimą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1143 ([1]) 17 straipsnį.

BENDRASIS DOKUMENTAS

Žemės ūkio produktų kilmės vietos nuorodos ir geografinės nuorodos

„Baldovská / Baldovská minerálna voda“

ES Nr.: PDO-SK-03400 – 2025 1 13

1. **Pavadinimas**

„Baldovská / Baldovská minerálna voda“

2. **Nuorodos tipas**

SKVN ☒ SGN ☐

3. **Šalis, kuriai priklauso nustatyta geografinė vietovė**

Slovakija

4. **Žemės ūkio produkto aprašymas**

4.1. *Reglamento (ES) 2024/1143 6 straipsnio 1 dalyje nurodyta žemės ūkio produkto klasifikacija pagal Kombinuotosios nomenklatūros poziciją ir kodą*

22 – NEALKOHOLINIAI IR ALKOHOLINIAI GĖRIMAI BEI ACTAS

2201 – Vandenys, įskaitant gamtinius arba dirbtinius mineralinius vandenis, ir gazuotieji vandenys, į kuriuos nepridėta cukraus ar kitų saldiklių bei aromatinių medžiagų; ledas ir sniegas

2202 – Vandenys, įskaitant mineralinius ir gazuotuosius vandenis, į kuriuos pridėta cukraus ar kitų saldiklių arba aromatinių medžiagų, ir kiti nealkoholiniai gėrimai, išskyrus vaisių arba daržovių sultis, priskiriamas 2009 pozicijai

2202 10 – Vandenys, įskaitant mineralinius ir gazuotuosius vandenis, į kuriuos pridėta cukraus ar kitų saldiklių arba aromatinių medžiagų

([1]) 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1143 dėl vyno, spiritinių gėrimų ir žemės ūkio produktų geografinių nuorodų, taip pat dėl garantuotų tradicinių gaminių ir žemės ūkio produktų neprivalomų kokybės terminų, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1308/2013, (ES) 2019/787 ir (ES) 2019/1753 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1151/2012, (OL L, 2024/1143, 2024 4 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj).

4.2. *Žemės ūkio produkto registruotu pavadinimu aprašymas*

„Baldovská“ arba „Baldovská minerálna voda“ – natūralus mineralinis arba aromatizuotas vanduo. Šis itin mineralizuotas, gazuotas, magnio ir kalcio bikarbonatų turintis vanduo gausus geležies, magnio ir kalcio. Jis yra šaltas ir rūgštokas, o jo sudėtis tokia:

Katijonai	**(mg/l)**
Ca^{2+}	362
Na^{+}	62,5
Mg^{2+}	74,9
NH_4^{+}	0,67
Anijonai	**(mg/l)**
HCO_3^{-}	1 366
SO_4^{2-}	176
NO_3^{-}	< 1
NO_2^{-}	< 0,01

Nurodytos vertės gali įvairuoti (± 15 proc.) – tai priklauso nuo dirvožemio ir klimato sąlygų.

Mineralinis vanduo „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ parduodamas kaip gazuotas arba šiek tiek gazuotas natūralus mineralinis vanduo arba kaip nealkoholinis gėrimas, pagamintas į mineralinį vandenį pridėjus įvairių kvapiųjų medžiagų: apelsinų, greipfrutų, citrinų, citrininių vyšnių arba egzotinių vaisių – kertuočių, raguotųjų melionų-žaliųjų citrinų, didžiųjų greipfrutų.

Mineralinis vanduo aromatizuojamas sirupu, paruoštu iš geriamojo vandens, cukraus, citrinų rūgšties ir vienos iš minėtų kvapiųjų medžiagų. Sūrumą lemia į vandens sudėtį natūraliai įeinantis natris.

Ne tik natūralus mineralinis vanduo, bet ir iš jo gaminami nealkoholiniai gėrimai yra skaidrūs, nes juos aromatizuojant nenaudojama jokių dažiklių. 100 ml šių gėrimų yra 5,5–6,7 g (55–67 g/l) cukraus. Kokios kvapiosios medžiagos naudojamos, priklauso nuo produktų. Jos produktams suteikia aromatą ir skonį.

Mineralinis vanduo „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ natūraliai prisisotinęs anglies dioksido, susidarančio per požeminiuose sluoksniuose vykstančius geologinius procesus. Vandenyje anglies dioksidas ištirpsta dar po žeme, todėl iš šaltinio trykštantis vanduo šiek tiek putoja. Anglies dioksidu vanduo gali būti ir dirbtinai prisotinamas, kad labiau putotų ir ilgiau negestų, o skonis būtų sodresnis. Dirbtinai anglies dioksidu daugiausia prisotinami aromatizuojami vandenys: anglies dioksido pridedama į kontroliuojamą 3,5 g/l vandens kiekį.

Nealkoholinis gėrimas, pagamintas aromatizuojant mineralinį vandenį apelsinų kvapiąja medžiaga

Cukraus kiekis: 6,7 g/100 ml

Nealkoholinis gėrimas, pagamintas aromatizuojant mineralinį vandenį greipfrutų kvapiąja medžiaga

Cukraus kiekis: 6,7 g/100 ml

Nealkoholinis gėrimas, pagamintas aromatizuojant mineralinį vandenį citrinų kvapiąja medžiaga

Cukraus kiekis: 6,7 g/100 ml

Nealkoholinis gėrimas, pagamintas aromatizuojant mineralinį vandenį citrininių vyšnių kvapiąja medžiaga

Cukraus kiekis: 5,5 g/100 ml

Nealkoholinis gėrimas, pagamintas aromatizuojant mineralinį vandenį egzotinių vaisių kertuočių kvapiąja medžiaga

Cukraus kiekis: 6,7 g/100 ml

Nealkoholinis gėrimas, pagamintas aromatizuojant mineralinį vandenį egzotinių vaisių raguotųjų melionų-žaliųjų citrinų kvapiąja medžiaga

Cukraus kiekis: 6,5 g/100 ml

Nealkoholinis gėrimas, pagamintas aromatizuojant mineralinį vandenį egzotinių vaisių didžiųjų greipfrutų kvapiąja medžiaga

Cukraus kiekis: 6,7 g/100 ml

4.3. *Su pašarų šaltiniais susijusios nukrypti leidžiančios nuostatos (taikoma tik saugoma kilmės vietos nuoroda žymimiems gyvūniniams produktams) ir apribojimai žaliavų šaltiniams (taikoma tik saugoma geografinė nuoroda žymimiems perdirbtiems produktams)*

Nurodytoje geografinėje vietovėje trykšta mineralinio vandens šaltiniai.

4.4. *Specialūs gamybos veiksmai, atliktini nustatytoje geografinėje vietovėje*

Mineralinis vanduo „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ nepertraukiamai tiekiamas į gamybos vietą – jis pumpuojamas vandentiekio vamzdžiais. Ten natūralus mineralinis vanduo apdorojamas pagal patvirtintą metodą: geležies kiekis sumažinamas taikant leidžiamą oksidacijos ozonu prisotintu oru technologiją, o tada išfiltruojamas. Paskui prireikus mineralinis vanduo aromatizuojamas vienu iš 4.2 punkte nurodytų cukraus sirupų. Tada natūralus arba aromatizuotas mineralinis vanduo vėl prisotinamas anglies dioksidu ir paskui išpilstomas į butelius.

4.5. *Specialios žemės ūkio produkto registruotu pavadinimu pakavimo, pjaustymo, trynimo ir kt. taisyklės*

Mineralinis vanduo fasuojamas į aseptines pakuotes taikant technologiją, padedančią išvengti užteršimo pašalinėmis dalelėmis ar medžiagomis: vanduo cirkuliuoja uždaroje grandinėje nuo gavybos vietos iki fasavimo į pakuotes vietą.

4.6. *Specialios produkto registruotu pavadinimu ženklinimo taisyklės*

—

5. **Glaustas geografinės vietovės apibūdinimas**

Natūralus mineralinis vanduo trykšta iš šaltinių kadastrinėje Levočos apygardos Baldovcės, Bijacovcės, Buglovcės, Jablonovo, Klčovo, Lučkos, Nemešanų, Olšavicos, Ordzovanų, Pavlianų, Spišske Podhradjės ir Studeneco savivaldybių teritorijoje ir kadastrinėje Spišska Nova Vesės apygardos Žehros savivaldybės teritorijoje. Administraciškai šios savivaldybės priklauso Prešovo regionui.

6. **Ryšys su geografine vietove**

Priežastinį ryšį lemia nustatytos geografinės vietovės dirvožemio ir klimato sąlygos.

Geografinės vietovės ypatumai

Baldovcės apylinkių podirvį sudaro stori klinties ir dolomito sluoksniai. Šiose uolienose gausu kalcio ir magnio, natūraliai išsiskiriančių į požeminį vandenį. Baldovcės žemės pluta išvagota plyšių, dėl kurių požeminis vanduo gali įsiskverbti gilyn ir prisisotinti mineralų bei anglies dioksido, o tai lemia natūralų vandens putojimą ir savitą sudėtį.

Baldovcės klimatas – nuosaikus žemyninis. Vasara šilta, bet ne per karšta; vidutinė temperatūra – apie 20–25 °C. Žiemos šaltos; vidutinė temperatūra – apie −3–5 °C. Santykinė oro drėgmė, ypač pavasarį ir rudenį, sudaro palankias sąlygas augmenijai ir požeminiams šaltiniams.

Svarbų vaidmenį formuojantis mineraliniam vandeniui „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ atlieka krituliai. Metinis jų vidurkis svyruoja nuo 700 mm iki 900 mm. Dirvožemis kritulius sugeria ir lėtai išfiltruoja. Tada vanduo patenka į gilesnius geologinius sluoksnius. Pakeliui vandenyje ištirpsta mineralai ir taip padaugėja jame esančių mineralinių medžiagų. Vandens sugėrimo podirvyje greitis priklauso nuo temperatūros ir drėgmės. Šaltose vietovėse, pvz., Baldovcėje, vanduo išgaruoja lėčiau, todėl žemė sugeria daugiau kritulių; šie nuteka į požeminį vandenį. Per karštus sezonus cheminiai procesai suaktyvėja, todėl mineralai ištirpsta greičiau. Nuosaikus vietovės klimatas palankus tam, kad požeminio vandens atsargos nuolat atsinaujintų, o tai užtikrina mineralinio vandens cheminės sudėties stabilumą.

Gretimos nuosėdinės zonos pasižymi skirtinga geologine sudėtimi (smiltainiu, moliu), darančia netiesioginį poveikį hidrologiniam režimui (nuotėkiui, krituliams) ir nepalankia labai mineralizuoto vandens šaltinių formavimuisi.

Visoje telkinio, iš kur vanduo įteka į natūralaus mineralinio vandens „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ šaltinius, geografinės vietovės teritorijoje nustatytos apsaugos zonos (gręžiniai BV-1 (Baldovcė II) ir B-4A (Poliuksas)). Taip siekta apsaugoti šį baseiną nuo ekonominės, agrarinės ir kitos veiklos, galinčios pakenkti jo dabartinei būklei ir šio vandens nuotėkiui, išskirtinei cheminei sudėčiai bei švarumui, taip pat išsaugoti jo kokybinius ir kiekybinius rodiklius ir tęsti racionalų jo naudojimą. Vanduo „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ imamas iš natūralių šaltinių, kurių sudėtis labai stabili.

Mineralinio vandens „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ ypatumus lemia aplinka, sudaranti vandeniui sąlygas įsiskverbti į podirvį per nuožulnius sluoksnius.

Mineralinis vanduo „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ yra vidutiniškai mineralizuotas vanduo: 1 litre šio vandens yra apie 2 000 mg ištirpusių mineralų. Jam būdinga savita mineralinė sudėtis. Dėl anglies dioksido vanduo natūraliai putoja, o jo sudėtyje daug bikarbonatų. Vandenyje gausu magnio ir kalcio. Palyginti su kitais mineraliniais vandenimis, jame gana mažai natrio. Bikarbonatai padeda neutralizuoti vandens rūgštumą. Jo sudėtyje yra natūralaus anglies dioksido.

Dėl savo mineralinės sudėties mineralinis vanduo „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ pasižymi neutraliu subtiliu skoniu, skiriančiu jį nuo mineralinio vandens, kuriame daug sulfato arba natrio: šis gali būti sūresnis arba sunkesnis.

Mineraliniam vandeniui aromatizuoti dažikliai nenaudojami. Palyginti su cukrumi saldintais gėrimais, aromatizuotame mineraliniame vandenyje nėra daug cukraus, saldiklių ar kitų dirbtinių sudedamųjų dalių. Dėl to šio mineralinio vandens degustacija kitokia: nors justi papildomas skonis, šaltinio mineralų teikiama nauda ne mažesnė.

Išpilstymo etape anglies dioksidu vanduo gali būti ir dirbtinai prisotinamas, kad labiau putotų ir ilgiau negestų, o skonis būtų sodresnis. Dirbtinai anglies dioksidu daugiausia prisotinami aromatizuojami vandenys: anglies dioksido pridedama į kontroliuojamą 3,5 g/l vandens kiekį.

Priežastinis ryšys

Mineralinis vanduo mineralais (pavyzdžiui, kalciu ir magniu) daugiausia prisisotina iš Baldovcės krašto geologijai būdingų klinties ir dolomito uolienų. Lietaus vandens, pagrindinio požeminių vandenų šaltinio, srautą ir skverbimąsi sąlygoja klimato sąlygos. Nuosaikus, drėgnas klimatas užtikrina pakankamą kritulių kiekį ir lėtą jų sugėrimą, o tai padeda vandeniui prisisotinti mineralais. Anglies dioksidas sustiprina mineralų tirpimą ir taip padidina galutinį mineralinių medžiagų kiekį vandenyje.

Mineralinio vandens „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ ypatumus lemia nustatytai geografinei vietovei būdingi dirvožemio ir klimato veiksniai.

Kadaise Baldovcė garsėjo kaip sanatorinis kraštas. Dar 1780 m. K.G. Windischas savo geografiniame žinyne teigė, kad „Baldovcė garsėja ne tik savo sanatorijomis, bet ir puikiu gazuotu vandeniu“. Augustinas Rebro tai primena 1996 m. veikale „*Vzácne a obdivované vody Slovenska*“ (Reti, susižavėjimą keliantys Slovakijos vandenys) ir priduria, kad „vienas iš sanatorinio gydymo kursų buvo ir mineralinio vandens gėrimas“.

Jau XIX a. pradžioje mineralinis vanduo iš gazuoto vandens šaltinio išpilstytas į butelius ir vežimais vežtas iš Baldovcės į Vieną. Po Antrojo pasaulinio karo sanatoriniam gydymui nutrūkus, šio gazuoto vandens šaltiniai daugiausia naudoti mineralinio vandens prekybai. Nors mineralinį vandenį „Baldovská“ žmonės pradėjo gerti seniai, pirmoji išpilstymo į butelius gamykla pastatyta tik XX a. 5-ajame dešimtmetyje.

Mineralinis vanduo saugotas dvišaliais susitarimais, t. y. 1976 m. sausio 19 d. Čekoslovakijos Socialistinės Respublikos ir Šveicarijos Konfederacijos sutartimi dėl kilmės vietos nuorodų ir kitų geografinių nuorodų apsaugos, 1981 m. sausio 20 d. Čekoslovakijos Socialistinės Respublikos ir Austrijos Respublikos sutartimi dėl žemės ūkio ir pramonės produktų kilmės vietos nuorodų ir kitų nuorodų apsaugos ir 1987 m. gegužės 18 d. Čekoslovakijos Socialistinės Respublikos Vyriausybės ir Portugalijos Respublikos Vyriausybės susitarimu dėl kilmės vietos nuorodų ir kitų geografinių bei panašių nuorodų apsaugos.

Nuo 1979 m. gruodžio 22 d. pavadinimas „Baldovská minerálna voda“ nacionaliniu lygmeniu saugomas ir kaip kilmės vietos nuoroda pagal Įstatymą Nr. 159/1973 (Rink.) dėl produktų kilmės vietos nuorodų apsaugos (slovak. *zákon č. 159/1973 Zb. o ochrane označení pôvodu výrobkov*).

Kaip matyti iš skirtingą laikmetį menančių etikečių, pavadinimo „Baldovská“ linksniavimo spaudoje, pristatymų per įvairius renginius bei parodas ir gautų prizų, mineralinis vanduo į butelius išpilstytas jau daug metų ir išpilstomas dar ir šiandien. Pavyzdžiui, remiantis Prešove įsikūrusios nacionalinės įmonės „Východoslovenské žriedla“ archyvais, 1983 m. Baldovcės gamykla išleido 30 971 000 butelių šio mineralinio vandens. Kitais metais gamykla vėl sumušė rekordą – pagamino 32 010 000 butelių.

2017 m. gruodžio 1–2 d. Trenčyne vykusioje tarptautinėje vyno, vandens ir spirito parodoje „Vinium Laugaricio“ mineralinis vanduo „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ gazuoto mineralinio vandens kategorijoje laimėjo auksą.

2014 m. Slovakijos vartotojai ir programos „Slovak Superbrands“ ekspertų komisija „Brand Council“ šiam mineraliniam vandeniui skyrė prizą „Slovak Superbrands Award“. Nuo 2017 m. šiuo prizu jis apdovanojamas kasmet. Taip mineralinis vanduo „Baldovská“ įžengė į prestižiškiausių šalies prekių ženklų ratą. Tai liudija apie sėkmingą šio prekės ženklo vystymo modelį ir nuolatinį jo vertės augimą. Prizas „Superbrands“ – produkto kokybės laidas, kasdien padedantis vartotojams apsispręsti.

Nuoroda į paskelbtą specifikaciją

https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/specifikacie_op_oz/Baldovska_baldovska_mineralna_voda.pdf